

TÉTELEK

AZ ÖSSZES

JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYOKBÓL,

MELYEKET

A PESTI MAGYAR K. TUD. EGYETEMEN

KIÁLLOTT SZIGORLATOK UTÁN

A JOGTUDORI RANG ELNYERÉSE VÉGETT

A TEKINTETES

JOGI KAR HELYBENHAGYÁSÁVAL

NYILVÁNOS VITATKOZÁS ALÁ BOCSÁT

ZORN YILMOS

TANÁRSEGÉD A POZSONYI K. JOGAKADÉMIAÁNÁL.

1871. évi november hó 17-én déli 12 órákor.

PEST,

NYOMATOTT AZ „ATHENAEUM” NYOMDÁJÁBAN.

1871.

KNY-19-00194

I. A római jogból.

1. A legrégibb római felfogás és jog szerint állami segélylyel csak közjogok voltak érvényesíthetők, s minden más jog csak a vallás által védve.

2. A principátus alatt a kormányforma névleg köztársaság, tényleg azonban egyeduralom volt.

3. A litis contestatio által a perigény quasi ex contractu módosul.

4. Az úgynevezett dolog-összeségek alkatrészei csak fogalmi, de nem jogi egységet képeznek.

5. A bona fides szükségességét az elbirtoklás egész idejére a régibb s tiszta római jog nem ismerte.

6. A praetori bonorum possessio által azoknak is nyílt tényleg örökjog, kik ius civile szerint nem voltak örökösödésre képesek.

II. Az egyházjogból.

1. Az álizidori gyűjtemény szerzője főleg az akkor ugyis divott fegyelmi elveket a régiség nimbusával akarta körülvenni.

2. A püspökök nem egyenként, hanem összesen véve utódjai az apostoloknak.

3. Hallgatag beleegyezés által való szerzetesi fogadást a mai egyházjog már nem ismer.

4. A házasság szentségét maguk a felek szolgáltatják ki.

5. A cánónjogi törvénykezés a későbbi törvénykezési rendszerekre nagy befolyással volt.

III. Az észjogból.

1. A jog csak külselekvényekre vonatkozhatik.
  2. Az elévülés észjogilag helyes intézmény.
  3. A végszükség állapota nem jog, hanem beszámíthatóság nélküli állapot.
  4. Önvédelemnél a vagyon tekintetében annak nagysága közömbös.
  5. Az örökjog észjog szerint is igazolható.
  6. Az államhatalom korláta az állam céljaiban van.
-

IV. A magyar magánjogból.

1. Verbőczy hármaskönyve Magyarországra nézve csak szokás által szentesített jogkönyv, míg Erdélyre nézve törvénykönyv.
  2. Elbirtoklás régibb jogunk szerint nem képezett tulajdonszerzési czimet.
  3. Náadori adományban csak nemesek részesülhettek.
  4. A magyar magánjog nem ellenzi, hogy ugyanazon örökhagyó után mind végrendeleti, mind törvény szerinti öröklés foglaljon helyet.
  5. Az országbirói értekezlet a végrendeletek külkel-lekeire nézve tetemes könnyítéseket hozott be.
  6. Idegenek Magyarorszáiban jelenleg fekvősegeket szerezhetnek.
-

V. A polgári törvénykezésből.

1. A többszörös, magánúton az ellenféltől nyert halasztás után a késedelmezőnek a bíróság új halasztást nem adhat.

2. Biztosítást az ellenfél kifogásai következtében feloldó végzés ellen semmiségi panasznak helye nincs.

3. Hitelesített számla alapján biztosítást elrendelni nem lehet.

4. Az új perrendtartás által a sommás eljárás bővebb alkalmazást nyert.

5. Mindkét félnek a perfelvételtől történt elmaradása folytán megszűntnek nyilvánított per perújítás nélkül ismét megindítható.

6. Sommás perekben szavatosságnak helye nincs.

VI. A büntetőjogból.

1. A vétségek feletti biráskodás szorosan véve nem tartozik a büntető bíróságok hatáskörébe.

2. A büntetőjog kellően csak összetett elmélet alapján rendezhető.

3. Zendüléshez valóságos ellentállás kívántatik meg.

4. Pártütés esetében sem szabad láboni védelemnek, sem kezességnek helye nincs.

5. A magyar büntetőjog főforrása a törvényszéki gyakorlat.

VII. A váltójogból.

1. A váltó természeténél fogva formal-ügylet.
  2. Kiméleti napokat a magyar váltójog nem ismer.
  3. Elkésve bemutatott váltót egyedül az intézvényezett fogadhat még el.
  4. Tanúk a magyar váltótörvény szerint a váltóóvás-hoz nem kívántatnak meg.
  5. A távollevő váltókötelezett ellen felveendő óvás-nál a dolog természetében fekszik, hogy az óvást felvevő a keresett út-in a hatóságnál tudakozódjék.
-

VIII. Az osztrák magánjogból.

1. A visszvásárlás és visszeladás joga csak ingatla-noknál gyakorolható.
  2. Az örökbefogadás atyai hatalmat létesít.
  3. Ajándék csak írott szerződés alapján követelhető.
  4. Az örökjog és ausztriai polgári törvénykönyvben hibásan soroltatik a dologbani jogok közé.
  5. Ingatlan dolog csak telekkönyvi bekebelezés által szereshető.
  6. Az austriai állampolgárság örökbefogadtatás által meg nem szerezhetik.
-

IX. A politikai tudományokból.

1. A centralisatio és decentralisatio kérdésének elhatározására az állam terjedelme is befolyást gyakorol.

2. A közoktatásra nézve czélszerűbb, ha a különböző tanodák úgy szerveztetnek, hogy lehetőleg lépcsőzetes — ne pedig párbuzamos rendszert képezzenek.

3. Pártok csak akkor veszélyesek, ha saját érdekeket léptetik előtérbe, az országos érdek mellőzésével.

4. Az állam- vagy magán-vasutak czélszerűsége az adott viszonyoktól függ.

5. A póstai takarékpénztárak mint igen hatékony eszköz a takarékoság ébresztésére, minél nagyobb terjesztésre méltók.

6. A mezei birtok terjedelmének kérdése a gépkölcsönzési üzlet nagyobb mérvű meghonosítása által lényeges változást fog szenvedni.

7. A fogyasztási adók a nemzetjövődelem megoszlására nagy befolyást gyakorolnak.

8. A vidéki és községi szükségletek legczélszerűbben adópótlékok által fedezhetők.

9. Államkötvények kibocsátásánál — még a pusztakamatigéret esetében is — a visszaválthatóság megkönnyebbitése miatt, a névérték kitétele tanácsos.

X. A statistikából.

1. Hazánk közlekedési rendszerének kifejtésével, nehogy az ország pénzereje kimerüljön, leginkább másodrendű vasutak volnának építendőek.

2. Az osztrák-magyar partfejlődés sok tekintetben kedvezőtlen.

3. Az esztergomvidéki szénbányáknak a fővárossal való összeköttetése iparunk felvirágoztatására, melynek természetes központja Buda-Pest, sürgős követelmény.

4. Az erdők aránytalan feloszlása Magyarország nagy részének égalji viszonyaira káros befolyást gyakorol.

5. Borkivitelünk egyik főakadálya a különböző szőlőfajok gondatlan összevegyítése.

6. Lótenyésztésünk emelésénél a mezőgazdasági munkákra alkalmas fajok meghonosítására lenne nagyobb súly fektetendő.
